

Borås Släktblad

Årgång 16 Medlemsblad för Borås Släktforskarförening

Nr 65 december 2005

Innehåll:

- Sid 2 Föreningen. Förtroendevalda
3 Ordföranden har ordet
Medlemmar; "Åsarparn"
4 Erik Håkansson Danner
6 Ett gammalt släktforsknings-
problem
7 Notiser
8 Släktforskardag på Kulturhuset
9 Brittsommarutflykt
10 CD-skiva; Datorer
11 Kurser hösten 2006; CD uppdatering
12 Program Borås, Kind och Mark

Jul på

ÅHAGA 2005

Missa inte att besöka årets Julmarknad på ÅHAGA

DATUM: 10-11 DECEMBER

TIDER: 10-17

VUXNA 60:- BARN 40:- FAMILJ 100:-

Föreningen har precis som förra året en egen monter med utdelning av material om släktforskning och vår förenings verksamhet. Vi hoppas få många nya konakter och fler medlemmar genom den breda kontakt med många boråsare som marknaden erbjuder.

Borås Släktforskarförening

Bildad 1989

Styrelse:

Lars-Gunnar Carlsson , ordf	41 26 23
larsgunnarcarlsson@hotmail.com	
Hugo Larsson , v ordf	10 73 76
gunnel.hugo.larsson@telia.com	
Astrid Leinstedt , sekreterare	15 64 22
astrid.leinstedt@telia.com	
Lars Ericsson , kassör	10 34 41
lars.anna-greta@telia.com	
Sven Olof Enenge , ledamot, dataansv., tel/fax	25 75 78
soe@bonetmail.com	
Anita Persson , ledamot	15 29 45
anita.pe@spray.se	
Per Larsson	24 88 32
per.h.larson@telia.com	
Bo Söderberg	23 97 10
bo.soderberg@silvana.nu	
Viktoria König , ledamot	24 15 50
viktoria.konig@sp.se	
Suppleanter	
Nils-Olof Olofsson	29 42 46
kno.olofsson@telia.com	
Rolf Gustavsson	24 81 34
metarolf@telia.com	
Lars Tengling	29 43 42
lars.tengling@tedak.se	
Jan-Ove Frantzich	24 85 65
jan-ove.frantzich@telia.com	

Revisorer:

Björn Wernersson	15 61 87
bjorn.wernersson@tele2.se	
Siv Legemar	12 16 70

Revisorssuppleant:

Maj-Britt Friberg	13 85 25
mbfriberg@passagen.se	

Projektgrupp-födda:

Sven-Olof Enenge	25 75 78
soe@bonetmail.com	

Anita Persson	15 29 45
anita.pe@spray.se	

ProjektgruppCD-skivan:

Lars-Gunnar Carlsson	41 26 23
larsgunnarcarlsson@hotmail.com	
Berndt Karlsson	15 08 68
karlsson.berndt@telia.com	

Hugo Larsson	10 73 76
gunnel.hugo.larsson@telia.com	

Webbmaster:

Bo Söderberg	23 97 10
bo.soderberg@silvana.nu	

Webbgruppen:

Sven-Olof Enenge	25 75 78
soe@bonetmail.com	

Hugo Larsson	10 73 76
gunnel.hugo.larsson@telia.com	

Hedersledamöter:

Karl-Erik Friman

Sven Hansson

Sven-Olof Enenge

Redaktion:

Lars-Gunnar Carlsson	41 26 23
Anita Persson	15 29 45
Maj-Britt Friberg	13 85 25
Jan-Ove Frantzich	24 85 65

Databaser:

Födda Sjuhäradsbygden	
Tidningsartiklar	
Boktitlar	
Sven Olof Enenge	25 75 78

Föreningslokalen

Gustav Adolfsgatan 8, vån 3

Tel 033- 10 53 18

E-post: bsf@bornet.net

Postgiro: 49 53 92-3

Öppet: **Tisdagar kl 15⁰⁰-20⁰⁰**

6 september till 13 december 2005

www.bsfboras.org

Medlemsregister:

Sven-Olof Enenge	25 75 78
soe@bonetmail.com	

Programkommitté:

Stig Bergehall	12 49 39
Per Larsson	24 88 32

per.h.larson@telia.com

Lars-Gunnar Wilker 25 47 88

lars-gunnar.wilker@telia.com

Björn Wernersson 15 61 87

bjorn.wernersson@tele2.se

Distributör:

Sven Hansson 10 09 04

sven.w.hansson@swipnet.se

Arkivansva. Lommen:

Sven Hansson 10 09 04

sven.w.hansson@swipnet.se

Möteskommitté:

Edor och Birgit Josefsson 24 70 24

edor.josefsson@swipnet.se

Valborg Larsson 24 88 32

valborg.larson@telia.com

Elsa Claesson 12 76 73

Anita Persson 15 29 45

anita.pe@spray.se

Valberedningen:

Astrid Leinstedt 15 64 22

astrid.leinstedt@telia.com

Åke Swahn 24 16 20

Hanne Sterup-Hansen 25 66 59

hanne.is@home.se

Ordförandeord

Att öka på sitt historiekunnande, särskilt med aspekt på den regionala historien, är en god sak. Jag har som medlem i vår förening nu på höstkanten faktiskt kunnat ta del av två utmärkta föredrag, vilka har gett mig mycket. Båda dessa föredrag har behandlat södra Västergötland och då även Borås och gett ett perspektiv på folk och utveckling ända från medeltid till nutid. Jag har därmed bättre förstått vissa sammanhang, s s i avseende på befolkningen och dess utveckling, varför näringslivet ser ut som det gör, politiska skeenden o s v.

De föredrag jag nu tänker på är dels Thomas Småbergs på vår Släktforskar dag den 8 oktober (recenseras särskilt på annan plats i tidningen) och dels Christer Ahlbergers på vårt medlemsmöte den 19 oktober. Dessa professorer var suveräna i sitt kunnande och även goda berättare. Heder åt vår programkommitté, som kan koka ihop åt oss saker som ger oss ökad bildning!

Hösten har nu nått oss och jag med flera finner glädje i att det finns hobbys, t ex släktforskning att syssla med, liksom att vi kan komma samman på möte. Jag har haft förmånen att få lite tid över för besök

på Stadsbiblioteket och där utnyttja apparaturen.

T o m att jag där nu löst ett forskningsproblem jag kämpat med i årtal. Det ger stimulans för att gå vidare och det synes ju aldrig ta slut, vilket är tur med tanke på framtiden som pensionär.

Sven-Olof Enenge och Hugo Larsson kämpar på med projektet "Födda i Sjuhärad". Jag vet att

man nu framställer en ny version av Bollebygds

härad samt att man jobbar på med Veden, vilken CD kommer att innehålla Borås. Jag hoppas på att sistnämnda skall hinna bli klart före jul. Tänk en sådan julklass!

En sak till, som faktiskt är en bön till er medlemmar: Sätt igång och skriv lite artiklar till denna tidning. Den skall inte vara endast en tummelplats för en inre krets, tvärtom står den öppen för er alla att ge bidrag i form av artiklar t ex om er forskning. Hör av er.

Eftersom detta är det sista numret av Borås Släktblad för i år, tillönskar jag alla medlemmar en God Jul och ett Gott Nytt År!

Lars-Gunnar Carlsson
Ordförande

"ÅSARPARN" kåserar

Bengt "Åsarparn" Fransson inleder föreningens möten nästa år 2006. Han ska kåsera över "Så var det förr" onsdagen den 25 januari. Som vanligt i Gillesalen i GA församlingshem. Se sista sidan för mer mötesinformation.

Bengt Fransson har en gedigen kunskap om gamla tider, dels genom egna erfarenheter men kanske framför allt genom de personer han har mött genom åren. Han har varit ordförande i hembygdsföreningen i 33 år.

Bengt har en förmåga att tala om viktiga ting, om gamla tider och vanor men alltid på ett humoristiskt och medryckande sätt. Åhörarna måste tänka till om dom har legat på en halmmadrass, haft livstykke på sig eller hemstickade långstrumpor? Så aktiverar han publiken!

Ett av Bengts stora livsverk är initiativet till den fornby som nu har blivit en stor turistattraktion. Den har utvecklats under senare år och kan nu visa bronsålders- och järnåldersliv.

Fritt efter BT 30 mars 2005

Nya medlemmar

Juni 2005 - Augusti 2005:

Sonja Johansson	Fjällgatan 29	504 61 BORÅS
Claes-Göran Wiberg	Viskarhultsvägen 30	515 35 VISKAFFORS
Margit Hedberg	Björkhemsgatan 23	506 46 BORÅS
Sven O Jameson	Gånghetstervägen 128	507 62 BORÅS
John-Olov Albrektsson	Källhult 6	504 91 SANDHULT
Helena Andersson	Distsangatan 27	507 40 BORÅS

VÄLKOMNA

SUECIA ANTIQUA et HODIERNA.

Bilden på tidningens framsida visar ett utsnitt av Borås-sidan i den välkända Erik Dahlbergska samlingen.

Några data från Kungliga Biblioteket:

Gravör: Aveelen, Johannes van den, ca 1655-1727

Titel: Borås Bogsund: j. v. d. Aveelen Sc.

Omfång 1 grafiskt blad : Kopparstick : s/v ; plåt 26 x 39 cm

Medarbetare Dahlbergh, Erik, 1625-1703

Anmärkning Tryckt i Stockholm 1703

Utsnitt ur Panoramabild över Borås och Bogsund

1741 bytte Bogsund namn till Ulricehamn

Manusstopp till nästa nummer: 2006-02-20

Erik Håkansson Danner

Stadsskrivare och borgmästare i stormaktstidens Borås och Alingsås

En krönika sammanställd av Arne Börjesson

forts. fr. föreg. nr

Södra Unnaryd

1629 blev Håkan kyrkoherde i Södra Unnaryd och familjen flyttade till prästgården där. Under Eriks barndomstid i Dannäs hade Sverige angripit Riga och Livland som då lydde under Polen och lagt stora delar av Livland under sig. Stillestånd slöts med Polen 1629 varvid Sverige fick behåll Livland och stora delar av Preussen. Året efter familjens flyttning, gjorde Sverige sitt intåg i det trettioåriga kriget.

Som tidigare sagts bedrev Håkan jordbruk. 1638 hade han 8 kor och 4 kvigor, 9 getter, 1 häst, 10 får, 4 oxar och 3 svin. Således ett ganska stort jordbruk. Ett inte alltför vackert sätt att utvidga jordbruket berättas om i Västbo dombok 1634. Det var en bonde i Unnaryd, Thor Lassasson, som beskyllde Håkan för att vara oskäligen när det gällde att ta betalt för "likstol" (avgift till prästen för jordfästning) och han gav ett antal exempel.

En hustru, som dött hade lämnat 4 kor efter sig. Av dessa var det en som mjölkade. Sonen, som var ende arvinge hade gett Håkan en av sina egna kor, men Håkan hörde att den döda hade haft en mjölkko så krävde han denna i stället för den han fått av sonen.

Bengt i Bohult hade mist sin hustru. Efter dem fanns 2 kor och en kviga och 2 barn. Båda korna stod som pant för lån så prästen tog kvigan och dessutom ett kopparmynt. Bengts granne i andra gården i Bohult dog och lämnade några kor efter sig. Redan när bonden var sjuk visade han 4 kor som prästen kunde välja mellan. Men trots att det var 8 barn i huset tog inte prästen någon av dessa kor utan den bästa mjölkkon. Thor Lassasson hade utsetts att representera häradet vid den kommande riksdagen. Efter att han hade föredragit ärendet om likstolsersättningen, ställde sig det närvarande prästerskapet tveksamt till valet av honom till riksdagsman varvid han tog tillbaka vad han sagt och menade att han tagit upp ärendet för att senare i riksdagen för "en viss ordning på likstolen över hela riket".

Under de närmaste åren var det en ständig

fejd om skogen Steglaås, som låg, eller ligger, mellan Walsnäs sätesgård och Unnaryds by. Skälet till att skogen var särskilt eftertraktad var det goda betet för svinen på de ollon som fanns där. Från början var det Thor Lassasson ensam som drev Unnaryds bys krav men senare deltog även Håkan och de båda drev sedan flera gånger Unnaryds krav mot grannarna, bland annat "Älganäsarna", om rågångar och om svinbetena.

1636 berättade Håkan för tinget att all rågsäd i Unnaryds 3 gårdar och ett antal gårdar i Jälluntofta och Femsjö hade blivit förstörd av mask.

Hävderna från denna tid berättar inte något om Erik Håkansson. Det påstås i senare skrifter att han inte var Håkans och Brittias enda barn, men något påtagligt bevis för det finns inte.

Under 1630-talet fortsatte det trettioåriga kriget, efter 1632 utan Gustaf II Adolf. I Sverige hade styrelsen av landet övertagits av Kristinas förmyndarregering med Axel Oxenstjerna som den starke mannen. Denna förmyndarregering skapade en ny regeringsform, som också innehöll ett reglemente för ämbetsverken och hela statsförvaltningen. Fem riksämbetsmän: drots, marsk, amiral, kansler och skattmästare ledde kollegierna: hovrätten i Stockholm, krigskollegiet, amiralitetskollegiet, kanslikollegiet och räknekammaren. Man indelade landet i olika län. Bland annat klövs Västergötland och Småland i vardera två län. Göta Hovrätt tillkom också under denna tid. 1636 fick Sverige ett postverk.

I Tyskland var Johan Banér överbefälhavare för de svenska styrkorna fram till sin död 1641 när han efterträddes av Lennart Torstensson. I Sverige var man naturligtvis mycket trött på de ständiga krigen och på vissa håll klagades det högljutt över de pålagor det förde med sig.

Utbildning

1644 angrep Lennart Torstenssons armé Danmark från kontinenten och intog hela Jylland. I Sverige angreps Danmark från Småland och stora delar av Skåne intogs. Danska trupper föll in i Sverige, bland an-

nat Västergötland där Vänersborg brändes ner. Uddevalla brändes å andra sidan ner av svenskarna. Som resultat av kriget erhöll Sverige vid den efterföljande freden i Brömsebro: Gotland och Ösel, Jämtland och Härjedalen samt Halland under trettio år.

Detta år blev också drottning Kristina myndig och därmed Sveriges regent. Erik var då inskriven i Smålands nation på Uppsala Universitet. Nu använde han sig för första gången av sitt tagna namn. Det latiniserade namnet blev Ericus Haquini Dannaerus.

Uppsala universitet, det äldsta universitetet i Norden hade under 1600-talet fått stort tillskott i form av böcker från de svenska erövringarna på kontinenten. Genom verkligt stora donationer från Gustaf II Adolf personligen, bland annat ett stort antal gårdar i Uppland och Västmanland sattes Uppsala universitet på fötter. Ett större antal professurer och lärartjänster kunde tillsättas. Bland annat en professur i svensk rätt och en professur i romersk rätt.

Vad Erik studerade och om han avlade någon examen vet vi inte. Det är väl inte helt omöjligt att Håkan hade tänkt sig att Erik skulle bli präst. Hans Kyle, som ju var ägare till Dannäs där Erik föddes och tillbringade sina första år, hade under tiden blivit häradshövding för Mo och Västra härader. Denne kanske spelade en viss roll för Eriks val av bana.

Göta Hovrätt

Den 23 juni 1647 begärde Erik att få bli auskultant vid Göta Hovrätt. Denna hovrätt var då endast 12 år gammal. Hovrätten hade grundats som en följd av omorganisationen av Sveriges administrativa och juridiska förvaltning vid 1634 års regeringsform vilken hade utarbetats av Kristinas förmyndarregering. När Erik inlade sin begäran till hovrätten hade han ett betyg från kyrkoherden i Långaryd, Ambjörn Jönsson Lindelius. Denne härstammade från Dannäs, född på gården Jonsboda och son till den Jöns Ambjörnsson som tidigare omtalats som anfader till Carl von Linné. I sin ungdom hade han använt sig av tillnamnet Dannaerus. Namnet Lindelius hade han troligen tagit

från sin farfars hemman Linnegården i Dannäs. Han hade tidigare varit rektor för Jönköpings skola (1635) och bör således ha varit en bra referens för Erik vid hans ansökan. Långaryds kyrka hade för övrigt 1644 blivit nerbränd och prästen dödad av danskar vid ett infall i Småland.

Erik blev också antagen som auskultant. En auskultant var en slags praktikant eller lärling, som inte handlade några egna ärenden, men förväntades följa arbetet på hovrätten flitigt och kanske få några ”små akter att referera” och öva sig i att skriva protokoll. De som på detta sätt fick utbildning inom juridiken kunde efter ett antal år som auskultanter räkna med någon tjänst inom hovrätten, underdomstolarna eller inom den civila förvaltningen. Det var således en utmärkt start för Erik även om han inte hade tänkt sig en fortsättning som jurist.

Hovrätten hade ännu inte fått några egna lokaler i Jönköping utan man höll till på slottet, vilket ansågs mycket olämpligt eftersom ”vem som helst” då hade tillträde till slottet vid ärenden till hovrätten. Krigsriskerna med framförallt Danmark var stora och spioneri kunde förekomma. Hovrätten kunde inte flytta in i egna lokaler förrän 1650 och då var ändå inte huset färdigt. Det fanns till exempel inga fönster i övervåningen och taket var inte färdigt. Inte förrän på 1690-talet ansågs byggnaden vara färdig.

Erik hade 1647, eller tidigare, gift sig med Karin Hansdotter. Året mellan Uppsalatiden och till det Erik söker till hovrätten är hans göranden fördolda och var Karin härstammar ifrån är tyvärr också okänt. Vi kan endast spekulera. Hans far Håkan, hade som vi sett, en god utkomst både från ”prästatunnorna” och genom jordbruket. Att låta Erik studera i Uppsala bör ha legat inom hans ekonomiska möjligheter. Det kan nog antas att han tänkt sig en prästerlig bana för Erik. Om Erik misslyckats med sina studier eller om hans intresse inte varit det rätta vet vi naturligtvis inte, med tydligen sökte han något alternativ. Han kan ha fått ideer om den juridiska banan genom någon kontakt under dessa år. Håkans och Eriks tidigare bekantskap, Hans Kyle hade 1657 blivit häradsdomare för Mo härad. Kan det vara så att det var han som hjälpte Erik till auskultanttjänsten eller åtminstone inspirerade honom till det?

Efter några år som auskultant ställde Erik upp på västbo häradsting (1649) och hjälpte

sin far vid det vanliga bråket om skogen Steglaås med Älganäs-bönderna. På samma ting förekom ett gräl mellan Håkan och hans gamle antagonist Thor Lassasson, som nu var sjuk och blind, om gränsen mellan prästgårdsägorna och Thors gård. De båda förliktes vid tinget.

Erik och Karin bodde inhyses under Jönköpingstiden och, åtminstone de senare åren i Dunkehalla.

På kontinenten fortsatte det trettioåriga kriget med stora framgångar för armén under Lennart Torstensson. Denne ersattes de senare åren som överbefälhavare av Carl Gustaf Wrangel och segrarna fortsatte. Bland annat intogs Prag 1648 och stora rikedomar, bland annat silverbibeln, fördes till Sverige. Wrangel efterträddes i sin tur samma år av drottning Kristinas kusin Carl Gustaf just innan fredsförhandlingarna i Osnabrück och Münster ledde till krigsslut.

Orreholmen

Drottning Kristina kröntes 1650 med stor glans. Tyvärr var inte glansen delad av folket i allmänhet. Den ärorika freden och de rikedomar kriget fört med sig hade inte betytt bättre förhållanden. 1649 hade landet drabbats av missväxt. Nya utskrivningar av soldater väntade, som ersättning för de värvade utländska soldaterna. Drottning Kristina hade mycket givmilt delat ut gods till adelsmännen som belöning för insatser i kriget och annat. För första gången framfördes reduktionskrav från de tre övriga stånden.

1650 meddelade Erik hovrätten att han hade fått tjänst som lagläsare hos friherre Axel Spens och begärde slutbetyg, vilket hovrätten beviljade och gav honom sin rekommendation att han måtte insättas som lagläsare i friherrskapet Orreholmen.

Axel Spens, student i Uppsala 1639 var ryttmästare vid Hammarskölds dragonregemente. Hans far, Jacob Spens, som invandrat i Sverige från Skottland hade fått Orreholmen i förläning 1628. Orreholmens kungsgård ligger i Vartofta härad i Skaraborgs län, några mil söder om Falköping. Gården har anor från 1200-talet. Friherrskapet omfattade 68 gårdar och 8 torp i Vartofta härad. I dag erbjuds den hungrige bland annat ett smakligt julbord varje år på kungsgården.

I ett friherrskap regerade friherren totalt.

Han hade skyldigheter till staten, till exempel rusttjänst, men kunde i gengäld behålla skatten som han tog upp på gårdarna i sitt område. Även juridiskt hade friherrskapen eget rättsmaskineri med egna fogdar, lagläsare med mera. Lagläsaren skötte i allmänhet förhandlingarna och förde protokollet vid den så kallade borgrätten, vilken var häradsrättens motsvarighet inom friherrskapet. Under de stora krigerna på 1600-talet var inte statens finanser de bästa och ekonomiska och militära tjänster från adeln belönades, framförallt av drottning Kristina, med större förläningar och adeln kunde också öka sina underliggande områden genom köp från kronan. Under Carl XI:s reduktion under 1680-talet slogs friherrskapen isär och borgrätterna avskaffades.

Lagläsarsystemet uppkom genom att domarna till underdomstolarna, till exempel häradshövdingarna till häradstingen, utsågs bland hovrättsledamöterna som på så sätt avlönades genom häradshövdingetjänsten. Dock orkade de inte, eller hann inte med att sköta dessa tjänster utan de avlönade i sin tur en lagläsare som skötte underdomstolens arbete. Lagläsare förordnades av hovrätten. Detta system avskaffades 1680 då det föreskrevs att häradshövdingen skulle bo inom sin domsaga och själv sköta förhandlingarna på tinget.

Tyvärr finns inte några dokument kvar från Orreholmens borg rätt under Eriks tid. Dock kan konstateras att Erik agerade som ombud för Axel Spens vid Vartofta häradsrätt ett antal gånger. De ärenden som var aktuella var, som i de flesta fall, frågor om köp och tvister om äganderätt och gränser.

Karin bodde kvar i Jönköping under de första åren som Erik tjänstgjorde på Orreholmen. 1652 flyttade hon dock efter och de bosatte sig på gården Tinghalla, en gård under Orreholmen.

Deras första barn, Johan, föddes cirka 1650. I Tinghalla fick Karin och Erik två barn ytterligare, Esajas, som föddes 1652 och Urbanus, som föddes 1655.

forts. i nästa nummer

Ett gammalt släktforskningsproblem, det "Wekanderska"

av Lars-Gunnar Carlsson

För 15-20 år sedan började jag upprätta små släkttavlor över förfäder som varit präster på 1600-talet i Skara stift. Skälet var ej endast det egna intresset och nöjet utan även att Warholms Skara Stifts Herdaminne hade en del genealogiska brister, särskilt för tiden före år 1700. En av dessa anfäder, som jag började göra ett slags familjetavla över var Olaus Andreae. Han var kyrkoherde i Ransberg, som ligger i Vadsbo härad i nordöstra Västergötland. Min modernesläkt kommer också i stor utsträckning från denna socken.

Olaus Andreaes födelseår känner jag ej till, men han blev kyrkoherde i Ransberg 1598 och han avled 1633. I herdaminnet står att läsa, att han var gift med Walborg Isaksdotter, som levde fortfarande 1640. Dock anser jag att Warholm har felaktigt patronymikon för henne, för av ett domboksprotokoll framgår att hon heter Jacobsdotter (en son hette också Jacob efter sin morfar). De hade flera barn, flera utöver vad Warholm anger i Skara stifts herdaminne.

En äldre släkting och tillika duktig släktforskare, Gunvor Bondesson i Västerås, sände i slutet av 60-talet över till mig en artikel ur Julhälsningar i Göteborgs Stift, författad av Ernst Hedström. Artikeln, som hade rubriken "Sju bröder", var en fyllig familjeberättelse och släktredogörelse över kyrkoherden Erik Rosenius och hans hustru Anna Wekander i Sexdrega*) och deras barn och deras vidare öden. Gunvor Bondesson, liksom jag, reagerade naturligtvis på, vad som stod i artikeln om Anna Wekanders egen uppgift om sin fädernesläkt. Denna uppgift går att läsa i Skarstedts Göteborgs Stifts Herdaminne, varav framgår att hennes farmor var kyrkoherdedotter från Ransberg, alltså dotter av ovannämnde Olaus Andreae. Gunvor var, liksom jag själv, också ättling till Olaus Andreae. Förutom att Ernst Hedströms artikel var en utmärkt släktredogörelse över familjen Rosenius, kom den alltså för oss att presentera ytterligare ett barn att tillfoga

Olaus Andreaes släkttavla, som jag jobbade med. Men vad hette denna Olofsdotter, som hamnade nere i Kinds härad, i förnamn. Och vem var hennes man?

Anna Wekander, som var dotter av kyrkoherden i Sexdrega Olaus Nicolai (Olof Nilsson) Wekander och hans hustru Sigrid Butelia, säger ju om sin farfar endast att han hette Nils och att han var född i Holmarp i Roasjö. C. W. Skarstedt drar av detta den enkla slutsatsen i sitt herdaminne, att Nils

*Nils Rosén v. Rosenstein (1706-1773).
Barnbarnsbarn till Olof Nilsson Wekander*

var bonde i Veka i Hillared, efter vilken gård familjenamnet Wekander togs. Tyvärr har Skarstedts felaktiga slutsats misslett många, vilket är beklagligt. Jag började mer ingående under 70-talet forska i spåren efter min Olofsdotter från Ransberg, då det irriterade mig att ej ha fått med alla barnen till kyrkoherde Olaus Andreae på familjens släkttavla. Jag försökte tänka logiskt och socialt och hävdade därmed åsikten, att en kyrkoherdedotter från nordöstra Västergötland inte ingår äktenskap med en bonde långt nere i södra Västergötland. Dels har vi det geografiska förhållandet, dels har vi den sociala skiktningen ("kaka söker maka").

Jag började först gå igenom mantalslängderna och även jordeböckerna för Hillared och gården Veka. Jag fann då, att i mitten av 1600-talet fanns det två Nils i Veka. Den ene var löjtnanten Nils i Veka och den andre var Herr Nils i Veka (alltså ingen bonde som hette Nils). Jag hade då att välja på en löjtnant eller en präst (Herr = prästernas titulatur på denna tid). Jag bedömde Herr Nils som den trolige maken åt N.N. Olofsdotter. Hustruns namn stod ej i längderna för dessa år.

Av en händelse satt jag en kväll på 70-talet och bläddrade i Warholms Skara Stifts Herdaminne och dess register och fann till min förvåning namnet Wechander där. Jag gick vidare och kunde då läsa, att Nicolaus Andreae (Nils Andersson) Wechander var komminister i Fänneslunda 1654, då han utnämndes till kompastor (en form av kyrkoherde) över Härna, Fänneslunda och Grovared. Jag gick då åter till mantalsländen för Hillared och finner då, att Herr Nils försvinner på 1650-talet från Veka, varav jag torde kunna dra slutsatsen att Herr Nils då i stället bor i Fänneslunda. Av dessa uppgifter blir jag allt säkrare på att jag är något väsentligt på spåren.

Johan W. Warholm anger ej Nicolaus Andreaes hustrus namn i sitt Skara Stifts Herdaminne. Det förargade mig mycket, för det var ju hon som skulle in på min släkttavla! Likaså hade det styrkt resultatet av forskandet, om jag hittat en kvinna med patronymikon Olofsdotter som maka åt "Herr Nils". Jag beslutade mig då för, att börja forska i Skara domkapitels protokoll från 1600-talet. Då fick jag minsann att göra! Jag höll på att läsa dessa protokoll, sida upp och sida ner, under 1980-talet och hade då förmånen, att få låna över dessa protokoll från Skara till Borås Stadsarkiv. I detta var stadsarkivarie Torgny Bondestam och hans högra hand Lars Andersson mig mycket behjälpliga. Dessa protokoll innehöll mycket spännande material och det var

*) Dessa var stamförelärdar för tre adliga ätter: Rosén von Rosenstein, Rosenblad och von Rosén

lätt att hamna på sidospår. Jag hittade flera protokoll som berörde "Herr Nils", Nicolaus Andreae, präst i Fänneslunda-Härna-Grovared. Men ej i något nämndes hustruns namn. Nicolaus Andreae avled 1661 och jag tänkte, att nu kommer jag att finna ankans namn, eftersom det vanligen var så, att efterträdaren nödgades "konservera" änkan för att få prästtjänsten. Mycket riktigt håller denna procedur på en tid, men i protokollet står endast "relicta" eller "efterleverska" för änkan, vilket visar kvinnans ställning som nästintill obefintlig. Jag har av protokollet funnit troligt, att ingen prästman fanns tillgänglig, som ville "konservera" henne, utan en präst med hustru fick bli efterträdaren. Änkan N.N. Olofsdotter gifte i stället om sig med Jonas Erics Bornander, komminister i Kinneved. När jag läser om honom i herdaminnet, finns ej heller hustruns namn upptaget. Fortfarande är alltså min Olofsdotter utan förnamn. Dock finns i Skara Stifts Herdaminne en uppgift betr. Nicolaus Andreae Vekander och hans N.N. Olofsdotter som är värdefull, nämligen att de hade en son Olof! Här har vi alltså en Olof Nilsson Wekander, ett mycket starkt spår!

Av tidsbrist tvingades jag lägga ner forskandet under några år och har först i fjol gripit mig an detta problem på nytt. Nu finns Skara domkapitels protokoll i Göteborg på

Landsarkivet och detta arkiv går ej med på att lämna över protokoll till Stadsarkivet i Borås, utan det har måst bli en del resor till grannstaden. Men detta har gett utdelning, genom att jag funnit protokoll som exempelvis säger, att Olaus Nicolai (Olof Nilsson) Wekander söker komministertjänsten i Kinneved efter sin styvfaders död. Wekander skriver i sin ansökan, att han därmed också har avsikten, att ta hand om försörjningen av sin mor, änkan efter Bornander. Utöver dessa protokoll har jag funnit två brev på latin från Olaus Nicolai Wekander till biskopen i Skara. Mina latinkunskaper är ganska kläna, men jag kan utläsa, att Wekander är född 1641 och han skriver även att hans far var Nicolaus Andreae (Wekander) i Härna. Därmed har allt fallit på plats, utom att jag fortfarande ej hade moderns förnamn!

Som mångårig medlem i Kinds forskarklubb tar jag alltid med intresse del av Kindsforskaren. I senaste numret (3/05) skrev Ulla Hökås om Olof Lorentssons forskning om Holmarp. Därvid hade han brottats med den gamla uppgiften att "Nils i Vekan" hade sitt ursprung i Holmarp. Jag kontaktade Ulla, för att jag i min tur skulle kunna få kontakt med denne Olof Lorentsson i Växjö. Att någon annan nu också höll på med Wekanderproblemet och med forskning i mantalslängder, som

jag ju gjort från början, gjorde mig både väldigt glad och samtidigt nyfiken. Jag har nu telefonledes talat med Olof och fick då av honom en för mig sensationell uppgift, nämligen, att kyrkoherden i Sexdrega Olof Nilsson Wekanders farmor finns i Sexdrega dödbok från 1694! Jag kunde väl aldrig tro, att hon fortfarande var i livet på 1690-talet och t.o.m. fanns i en kyrkobok!

Jag rusade till Borås Släktforskarförenings lokal i Gustaf Adolfs Församlingshem, gick in på Gensline och Sexdrega och finner då på året 1694 bland döda: "Gambla Fahrmoder i Sexdrega H. Kirstin Wekandra, om 89 år". Fantastiskt!

Den eftersökta hette alltså Kerstin Olofsdotter och torde varit född i Ransberg 1605.

Jag vill nu särskilt tacka Olof Lorentsson för uppgiften. Jag gläder mig åt att han fortsätter med att borra sig ner i Holmarps historia, som jag förstår är en intressant gård, varifrån det finns prästanor. Vi måste dock med gemensamma ansträngningar nu leta fram en Anders som far åt Nicolaus Andreae Wekander och som levde i Holmarp i början av 1600-talet! Finns det några fler som forskar kring Holmarp för denna tid? I så fall, hör av er!

Lars Gunnar Carlsson

Emibas på vår dator i lokalen

Databasen Emibas Utgiven 2005

CD-skivan »Emibas» innehåller uppgifter om nästan 1,1 miljoner emigranter som finns noterade i kyrkböckerna, dvs. husförhålls- och flyttningslängderna fram till omkring 1930, och i ett fåtal fall även längre. Drygt 2.300 församlingar är genomgångna helt eller delvis vilket innebär att ca 80 % av alla emigranter ingår på CDn.

Hugo Larsson

INTRESSERAD?

Bouppteckningsregister Södermanlands län

Jag har en CD-skiva i rubricerat ämne som jag kan överlåta alt. låna ut då jag inte har någon användning för densamma.

Kontakta Glenn Altsten tel. 033-41 80 62.

Med vänlig hälsning

Glenn Altsten

Logotype i ny skepnad

Då vi i tryck- och publiceringssammanhang fick synpunkter på kvaliteten på vår hittillsvarande "logga", beslutade föreningen att förbättra densamma. Den ursprungliga "loggan" togs fram snart efter vår förenings tillkomst och vi fick hjälp av Gun Engel, utbildad reklamtecknare (Beckmans). Hon ställde då upp gratis för vår förening. Jag minns efter det hon var klar, att jag promenerade upp till henne på Ö. Kvarngatan och överlämnade en vacker krukväxt som tack för hjälpen. "Loggan" utformades med ett "släktträd", en gammal ek, samt två ullsaxar, ställda som på 1600-talets första version till stadsvapen för Borås. Nu har designern Bengt Löthman haft uppdraget att restaurera vår logotype i en svartvit version och en i rött och silver. Han har utfört uppdraget med den äran.

Lars-Gunnar Carlsson

Släktforscardag på Kulturhuset i Borås

8 oktober avhölls årets sedvanliga släktforscardagen i Borås. Den arrangeras av Borås Släktforskarförening och Västgöta Genealogiska Förening i samarbete med Stadsbiblioteket, en verklig stöttepelare i dessa årliga arrangemang. Bibliotekets Else Höijer är en klippa!

Många föreningar deltog som utställare och besökande släktforskare i stort antal erbjöds mycket av olika sorter utställt material. Mer och mer kommer ju på det digitala området, men när det gäller traditionell litteratur var utbudet fantastiskt, bl. a. från VGF och Antikvariatet Tranan. En höjdpunkt på släktforscardagen var föredraget av fil. dr. Thomas Småberg, som talade under rubriken "Äktenskap och allianser i Sjuhäradsbygden under medeltiden". Utgångspunkten utgjordes av Småbergs doktorsavhandling. Vi fick först en översikt av de geografisk-politiska linjerna under medeltiden när det gäller relationerna Danmark-Sverige-Norge, varav framgick, att det var Danmark som under denna tid var stormakten i Norden. Man behärskade ju bl. a. Öresund, där man tog upp tull. Öresundstullen, som varade i åtskilliga århundraden, grundlade Danmarks rikedom.

Södra Västergötland och dess härader Mark och Kind utgjorde en gränstrakt med vidsträckta skogar och alltså mycket glesbefolkat.

Skattebönderna utgjorde ett fåtal, vilket skapade förutsättningar för utbredda markinnehav för adelns del. Detta låg säkert också i svenske kungens intresse som en spärr mot Danmark. I området uppfördes också borganläggningar, vilka skulle utgöra hinder för dansk uppmarsch via Ätrans och Viskans dalgångar. De mest betydande borgarna var Opensten och Öresten.

En viktig ort för adeln i Kind och Mark var Ulricehamn (Bogesund), där man ägde tomter.

Boskapsaffärerna blomstrade, eftersom det alltid i Västergötland uppfötts mycket boskap, som drevs ner mot Varberg och Falkenberg för vidare försäljning till Tyskland.

I södra Västergötland fanns knappast några större byar (de låg i landskapets norra hälft) än mindre städer. Enda undantaget var Kinna, där det fanns dussintalet gårdar. Där bedrevs också handel.

Denna handel blev en nagel i ögat för Gustaf Wasa, som satte stopp för den, då den ej ingick i den nya centralmaktens strategi.

Adeln utgjorde under medeltiden ett kontrollsystem i detta gränsland. Det var en form av feodalism, som kunde fungera genom att ingen motvikt av skattebönder fanns. Det fanns ett nätverk av vasaller och släktrelationer, som främst byggdes ut genom äktenskapliga allianser. Man kan konstatera, att marken i Kind och Mark till hela 40 % innehades av adeln och i enskilda socknar kunde det vara så att all mark låg i adelns hand.

Kungamakten visade upp sig genom borgarna t.ex. Opensten och Öresten. Ett förtryck kunde utgå från dessa, liksom från adeln, gentemot befolkningen. Och hatet blossade då och då upp mot kunga- och adelsmakt. Ett stort uppror utgjorde Engelbrektsupproret på 1400-talet, då många borgar

Thomas Småberg i samspråk med BSF:s Rolf Gustavsson

brändes ner, så även Opensten och Öresten. Endast sistnämnda borg återuppbyggdes. Även skatteuppror förekom och befolkningen anordnade i kristid särskilda skogsting, vilket var förbjudet och kunde bestraffas. Den mest dominerande maktställningen i sydsverige innehade släkten Thott, som hade sina vasaller i södra Västergötland. En familj som utgjorde en stödjepunkt för makten var familjen Ribbing, som utövade makt genom sin tjänstepositionen som häradshövding i flera generationer. I tid är det fråga om hela 200 år, 1300-1500-talet, som Ribbingar satt på häradshövdingeämbetet. Detta kunde upprätthållas genom starka släkt- och äktenskapsallianser, som utnyttjades i den valprocess som föregick utseendet av ny häradshövding. Ribbingarnas huvudsäte under denna tid var Svansjö i Mark. Intressant var att ta del av de olika släktstrukturer som Thomas Småberg redovisade, exemplifierat av Knut Ribbing (1484-1512) och hans många barn och deras planerade äktenskap. Man gifte sig ju ej på denna tid av kärlek!

Ett glädjande stort antal lyssnare tog del av Småbergs föredrag i Vävarsalen och man märkte, att föredraget väckte stort intresse. Släktforscardagen lyckades igen och allt gick bra i lås till glädje för arrangörer och många besökare.

Lars-Gunnar Carlsson

Livliga släktforskmöten bakom samverkande släktforskarföreningarnas nya gemensamma skylt.

Brittsommarutflykt med 7-häradssläktforskare

Våra fyra sjuhäradsföreningar inledde i föl ett samarbete i nätverksform kring olika aktiviteter, som vi kan ha nytta av att samarbeta i. Ett sådant projekt var vår gemensamma resa till Stockholm den 23-25 oktober 2005 till Släktforskarcentrum. Ett återkommande problem brukar vara, att om en förening skall arrangera en bussresa, strandar den ofta på att man får otillräckligt med deltagare och allt får avbokas, vilket för planerarna och andra intresserade blir en stor besvikelse. Nu sa vi, att om vi gör det fyra föreningar tillsammans, bör väl ändå resan bli av. Och det blev den, visserligen med förstärkning av medlemmar från Aktiva Seniorer i Borås.

Huvudmålet för resan var naturligtvis Släktforskarcentrum i Stockholm (Sundbyberg). På detta centrum är Släktforskarförbundet tillsammans med Genealogiska Föreningen sedan 2004 inrymda i det s k Marabou-huset med kansli och samlingar. Vi fick där en utmärkt introduktion av förbundssekreteraren, tillika vår föreningsmedlem, Lisbeth Dahlin, som redogjorde för förbundets organisation och verksamhet. Verksamheten är ju omfattande, vilket är naturligt med hänsyn till vår snabbt växande folkrörelse, som nu är uppe i hundratals anslutna släktforskarföreningar med ca 60.000 medlemmar. Det har ju också

Lisbeth i presentationspose berättar om förbundets resurser för 7-häringarna

Alla samlade framför Historiska Museet i solsken och glatt humör

gjort, att förbundet är remissinstans i t. ex. statliga utredningar o. dyl. Förbundets informatör Åsa, tillsammans med representant för GF, tog efter Lisbeths ingress över och visade runt i lokalerna, varvid vi fick ta del av vilka resurser vi som medlemmar kan utnyttja på detta centrum för släktforskningen i Sverige. Vi fick bl. a. se hörsalen samt den fantastiska datasalen, där man kan forska i det mesta. Vidare förbundets bibliotek, som även det har mycket att erbjuda forskaren. Vi blev alla mycket imponerade av Genealogiska Föreningens (GF) samlingar av alla de slag. Detta är samlat under denna förenings långa verksamhetstid. Ett kartotek finns över materialet och vi var många som dök ner i registren och t. o. m. fann en del godbitar.

Eftersom vi anslagit hela lördagen åt Släktforskarcentrum, kunde vi också där få tid för ett föredrag på eftermiddagen. Vi bjöds på visdomsord av Gustaf von Gertten, som är ordförande i den s. k. G-gruppen, en sektion i förbundet med forskare som inriktar sig på forskning bland förfäder på andra sidan Östersjön (Baltikum och Tyskland). Gustafs föredrag var mycket intressant

och det utgjorde t. o. m. en lektion såväl i historia som i geografi. Nordeuropas karta såg ju helt annorlunda ut än nutidens under de gångna århundradena.

När vi ändå är i kgl. huvudstaden måste man passa på att kombinera med olika slag av kulturella aktiviteter. På fredagskvällen, efter middagen, bar det iväg till Cirkus på Djurgården, där vi avnjöt en suverän MamaMia-föreställning. På lördagkvällen åt vi middag i Gamla Sta'n och på söndagförmiddagen var vi på Historiska Museet och besåg bl. a. Guldrummet. En del medlemmar hann även med Livrustkammaren på Slottet och för min och hustruns del blev det besök på Nationalmuseum, där vi såg den nyöppnade utställningen Holländsk Guldålder, som innehöll flera förnämliga verk av Rembrandt och Frans Hals d. ä.

På söndageftermiddagen anträdde bussresan mot Borås, dit vi mycket nöjda anlände vid lagom sent.

Ett varmt tack till Per Larsson, från BSF:s programkommitté, som gjort ett suveränt arbete med planeringen av resan. Allt gick väl i lås. Sensommarvädret kom som på Pers beställning.

Lars-Gunnar Carlsson

Ny CD-skiva på gång

Polisunderrättelser - en guldgruva för forskning

Stiftelsen ArkivCentrum har sedan en tid tillbaka påbörjat en digitalisering av de svenska Polisunderrättelserna. Avsikten är att ge ut dessa på CD för att släkt- och hembygdsforskare ska kunna forska i ett spännande material. Någon gång hösten 2005 beräknas den första skivan komma att släppas till försäljning. Det har gått att göra förhandsbeställningar redan i somras. Det är bara ett begränsat antal skivor som ges ut, så det gäller för den intresserade att tillförsäkra sig om sitt exemplar.

1878 började man publicera Polisunderrättelserna. Överståthållareämbetet meddelade 1877 vad dessa underrättelser skulle innehålla och man uppmanade samtliga polisdistrikt att skicka in uppgifter som skulle tryckas.

Polisunderrättelserna innehåller uppgifter om:

A: Efterlysta personer

B: Häktade personer och avlysningar

C: Diverse underrättelser om t ex stöldgods.

D: Underrättelser om:

1. Personer varnade för lösdriveri
2. Lösdrivare dömda till tvångsarbete
3. Lösdrivare frigivna från tvångsarbete
4. Lösdrivare förpassade från en ort till en annan
5. Lösdrivare lämnad frihet i val av vistelseort
6. Personer frigivna efter straffarbete

E: Stulen och bortkommen egendom

F: Avlysning av efterlyst egendom som kommit tillrätta

G: Underrättelser om avflyttningsförbud

(förbud för underhållsskyldiga personer att flytta från landet). Denna kategori infördes 1918.

Polisunderrättelser Del 1 från Stiftelsen ArkivCentrum innehåller materialet från 1878 och 1879. Förutom själva underrättelserna innehåller CD'n ett register över de fem första årens polisunderrättelser där uppgifterna för 1878 -79 är digitaliserade. Man kan alltså klicka direkt på en uppgift för en viss person och få upp meddelandet. För att underlätta vid personsökning finns möjligheten att välja begynnelsebokstav för efternamnen och därigenom kommer man direkt in till början av uppräkningslistan av t ex Nilsson. Man kan även söka på specifika nummer av underrättelserna. Man kommer då till första sidan av ett valt nummer och kan sedan bläddra sig igenom numret.

Polisunderrättelser Del 1 innehåller ca 12000 länklänkar till personer. Därutöver finns ett antal tusen namn med i meddelandena. Det är bara huvudpersonerna, förövarna, som finns med i registret.

Materialet i Polisunderrättelserna är en guldgruva för släktforskare men även för de som forskar inom andra områden, social forskning etc. För hembygdsföreningar kan materialet vara av oerhört stort värde.

Hugo Larsson

8 PC-datorer i föreningslokalen

Genom "tiggeri" hos företag och organisationer har Hans Nyman kunnat skaffa fram 8 arbetsplatser med PC-datorer till vår föreningslokal. Detta har lett till en datakurs i våra egna lokaler under hösten 2005. Det var sju kursdeltagare som fick försöka sig på DISGEN vid sina datorer i den nu kanske något trånga lokalen. (Ännu trängre har det blivit för de övriga släktforskarkurserna, men det har funnits hjärterum...).

På datorerna finns förstas släktforskarprogrammet DISGEN men också ett stort antal databaser, bl.a. Sveriges befolkning 1890, 1970 och 1980, Emibas, Soldatregister och Dödboken 47-03.

Man kan läsa både .pdf-, Excel- och Wordfiler och enkelt hantera både texter och bilder. Som framgår av kursutbudet för nästa termin ges samma chans till DISGEN-kunskaper

per även under våren 2006. Passa på att lära Dig hantera Din släkt och forskningen om den på det stora och dominerande svenska släktforskarprogrammet DISGEN, nu med över 20000 användare.

Och de andra dataregistren kan Du studera i lokalen varje tisdag mellan 3 och 8 på kvällen. Det finns alltid någon där som kan hjälpa Dig med maskinerna.

/JoF

Kurser Våren 2006

Grundkurs i släktforskningsprogrammet DISGEN: Steg 1. (grund)

Kursledare: Hans Nyman

Onsdagar 18⁰⁰ - 21⁰⁰ 6 tillfällen á 3 tim

Start: 18 januari 2006

Lokal: BSF föreningslokal. Max 7 deltagare, Kursavgift: 600:-

Förkunskaper: Grunder i släktforskning och data.

Kurslitteratur: MedtagHandledning Disgen 8

Nybörjarkurs i släktforskning: Dagtid

Kursledare: Maj-Britt Friberg

Torsdagar 14⁰⁰ - 17⁰⁰ 6 tillfällen á 3 tim

Start: 2 mars 2006

Lokal: BSF föreningslokal

Sammankomster med teoretisk och praktisk undervisning

Max 7 deltagare. Kursavgift: 400:- + kurslitteratur.

Nybörjarkurs i släktforskning: Kvällstid

Kursledare: Mats Niesing

Onsdagar 18⁰⁰ - 21⁰⁰ 6 tillfällen á 3 tim

Start: 15 mars 2006

Lokal: BSF föreningslokal

Sammankomster med teoretisk och praktisk undervisning

Max 7 deltagare. Kursavgift: 400:- + kurslitteratur.

Kurs i Emigrantforskning:

Kursledare: Anna-Lena Hultman

Lördag 11 mars 2006 09⁰⁰ - 16⁰⁰

Lokal: Konkordiahuset, Hössna. Max 12 deltagare.

Kursmaterial ingår.

Kursavgift: 600:- inkl. kaffe och lätt lunch.

Gemensam avresa från GA församlingshem 08¹⁵.

Samåkning resekostnad c:a 40:-

Introduktion och presentation.

Genomgång av svenska och utländska källor för emigrantforskning.

Visning av utländska databaser och tips om hur man bäst genomför sökningar.

Tid för egen sökning i databaser på Internet och CD-skivor – med handledning vid dator om så önskas. Medtag uppgifter om personer ni vill söka efter.

Litteratur: Läs gärna Emigrantforska steg för steg av Per Clemensson och Kjell Andersson.

Anmälan till kurserna:

Medborgarskolan i Borås tfn 033-10 83 45

Kursansvariga: Per Larsson, tel. 033-24 88 32 Hugo Larsson tel. 033-10 73 76

OBS
CDn
Födda i Sjuhärad
Bollebygds
härad

Det har kommit en *Ny utgåva*. Du som har skaffat en tidig version av CDn (med nummer 1.01.001 - 1.01.050) kan skicka in den till

föreningen och få en ny rättad version.

...eller kontakta Hugo/Sven Olof för besked

På gång i Borås

Onsdag 25 januari 2006 kl 18³⁰ i Gillessalen, Gustav Adolfs församlingshem, Borås

Så var det förr
Bengt "Åsarparn" Fransson, Åsarp

Onsdag 8 mars 2006 kl 1830 i Gillessalen, Gustav Adolfs församlingshem, Borås

ÅRSMÖTE
samt föredrag
Gårdfariehandlare handelsbetjänter i Ås
Tore Östehag, Borås

Söndag 12 mars 2006 kl 10⁴⁵ - 16⁰⁰ i Kulturhusets entréhall

Bokloppmarknad

Onsdag 19 april 2006 kl 1830 i Gillessalen, Gustav Adolfs församlingshem, Borås

Bilder från Borås med omgivning
Fotograf Bernt Ragnarsson, Borås